

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo doctrina eius non est?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

QVÆSTIO I.

Quomodo doctrina eius non est eius?

§. 1. Mirantur eius doctrinam populi, eoq; magis quod scirent eum literas non didicisse.

Leontius, Theophylactus, Euthymius non ipsam doctrinam miratos existimant, sed ornamenta orationis, eruditionem, non enim credebant. Verum hac in causa opus est distinctione. Doctrina Christi duplex argumentum continebat. Articulus fidei, Scripturam sacram, clarè intelligenterque explicabat, ita ut mirarentur, & vera esse crederent, quæ ab ipso dicebantur. Alia quæ traditionibus, & superstitionibus eorum manifestè repugnabant, admirabantur tantummodo, quemadmodum & postea Stephanum admirati sunt, nec poterant spiritui resistere, qui in eo loquebatur, nec credebant tamen.

§. 2. Videtur paucis verba quasi contraria locutus. Mea, non mea. ut Augustinus & Chrysostomus loquuntur, & respondent. Quomodo non tua est, si tua? In confesso autem alio modo suam dicere, alio suam negare. Augustinus tract. 29. in Ioan. de filio interpretatur, & mysterium Trinitatis indicari censet. p. 100. Si ergo intueamur diligenter quod ipse in exordio dicit s. Evangelista. In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum: Independet huius solutio questionis. Quæ est doctrina Patris nisi verbum Patris? Ipse ergo Christus doctrina Patris si verbum Patris. Sed quia verbum non potest esse nullius, sed alicuius: & suam doctrinam dixit seipsum & non suam, quia Patris est verbum. Quid enim tam tuum, quam tu? Et quid tam non tuum quam tu, si alicuius est, quod es? Verbum ergo & Deus est, & doctrina stabilis verbum est, non sonabilis per syllabas & volabilis, sed manentis cum Patre, ad quam conuertamur manentem, sonis transcurrentibus admoniti.

Et paulò post. Breuiter ergo dico charitati vestra: hoc videtur mihi dixisse Dominus IESVS Christus, Mea doctrina non est mea: ac si diceret, Ego nõ sum à meipso. Quamuis enim filium Patri dicamus & credamus æqualem, nec vltimam in eis esse naturam vel substantiam distantiam, nec inter generantem atq; generatum aliquod inter fuisse temporis interval- lum, tamen hoc seruato & custodito ista dicimus quod ille Pater est, ille filius. Pater autem non est, si non habeat filium, & filius non est, si non habeat Patrem: sed tamen filius Deus de Patre, Pater autem Deus, sed non de filio. Pater filij, non Deus de filio, ille autem filius Patris, & Deus de Patre. Dominus enim Christus dicitur lumen ex lumine. Lumen ergo quod non ex lumine, & lumen a quale quod ex lumine, simul vnum lumen, non duo lumina. Si intelleximus, Deo gratias: si quis autem parum intellexit, fecit homo, quousq; potuit, cetera videat v. de speret. Forinsecus & operari possumus plantare & rigare, sed Dei est incrementum dare. Mea, inquit, doctrina, non est mea, sed illius qui misit me. Audiatur consilium, qui dicit, nondum intellexi. Magna quippe res & profunda cum fuisset dicta, vidit vtiq; ipse Dominus Christus hoc tam profundum non omnes intellectu- ros, & in consequenti dedit consilium. Intelligere vti: crede: Deus enim per Prophetam dixit: Nisi crederitis, non intel- ligitis.

Huius interpretationis causam interpretor, quod Ariani huc locum ad diuinitatem Christi impugnan- dam vsurpabant. Ita apud Ambrosij, de fide, c. 4. & l. 5. c. 3. & August. l. 1. de Trinit. c. 12. Nam illum negabant esse Deum, cuius doctrina non esset propria, Si enim Deus est, illius etiam lex est illius doctrina est. Quod totum facile soluitur, si doctrina est Patris, vt & filius est Patris.

§. 2. A'ia interpretatio loco præsentis est accommo- data, nec quicquam pro causa Ariatorum facit. Accusabant illi Christum, quod nonam à seipso, tanquã

Quædam credebant, quædam mirati sunt.

Doctrina Christi est & Patris.

Doctrina Patris est, vt filius est Patris.

planus, & impostor doctrinam confingeret. Ille ne- gar, doctrinam esse suam, à se tanquam homine inuen- tam, aut labore quæsitam, siue ab aliquo Philosopho seu Rabino hauitam. Ideo nec ex Schola, sed à Deo progressam. Sed doctrina Patris est, quam Pater dedit, quam homo accepi, ideo & mea & Patris, sed non ea ratione mea, qua vos suspicamini, quasi à me excogi- tata, sed ita mea, vt omnia Patris mea sunt. Sic enim loquitur v. 17. Si quis voluerit facere & voluntatè Patris cognoscat de doctrina mea, an ex Deo sit. Et: Ego ex meipso non loquor. & v. 18. Qui à semetipso loquitur, gloriam propriam querit. Simili modo loqui assolent legati, pos- tulata mea quæ profero, non sunt mea, sed mittentis.

VERSVS 17.

Si quis voluerit voluntatem eius fa- cere: cognoscat de doctrina, vtrum ex Deo sit, an ego à meipso loquar.

QVÆSTIO I.

Quomodo volentes facere Patris voluntatem cognos- cunt de doctrina Christi?

§. 1. Initium quoddam credendi bona est volun- tas; cum enim fides obscura sit, & que creden- da proponuntur, non conuincant intellectu, vt assenti- tiri cogatur. Opus est præ voluntatis inclinatione, qua obsequi Deo velit, & credere. Grauem itaque conti- net illa sententia Iudæorum reprehensionem. Disce- ptant inter se illi, bonum esse Christum quidam, alii malum & seductorem iudicabant. Plebs admiratur, Pharisei oderunt, & inuident. Causa tanti mali, non est ex Christi doctrina, aut moribus, sed eorum im- probitate, qui doctrinam vitis suis aduersantem exe- crabantur. Auerse erant eorum voluntates à Deo, a- lienæ ab honeste, cupiditatibus prænis affixæ, & lon- ga consuetudine adnatæ, & quasi coalite, sine graui sensu auelli, & in aliam partem torqueri non poterant. Hinc quasi Phrenetici in medicum insurgunt, & mo- nitorem obiurgant. Nec alia causa vlla est hodie, quod à Catholicis multi recedunt, alii agnoscens veritatem non accedunt.

Ex seipso loqui, est propria à se inuentam doctri- nam in medium producere. Syrus inter pres vt tendo exposuit; אָנָה מִן צִבְרוֹת בְּפִשׁוֹ מִמֶּנִּי An ego de voluntate anime mee loquens?

§. 3. August. tract. 29. in Ioan. facere Dei voluntatè, ait esse credere, credere autem, esse credendo amare, credendo diligere. Quid est hoc, si quis voluerit voluntatè eius facere? Sed ego dixeram, si quis crediderit, & hoc consi- lum dederam, si non intellexit, inquam, crede. Intellexit enim merces est fidei. Ergo noli querere intelligere, vt credas, amaris sed crede vt intelligas: quoniam nisi credideris, non intellige- ris. Cum ergo ad possibilitatem intelligendi consilium dedit, rim obedientiam credendi, & dixerim Dominum IESVM Christum hoc ipsum adiunxisse, in consequenti sententia, inu- nimus eum dixisse: si quis vo. uerit voluntatem eius facere, co- gnoscat de doctrina eius. Quid est, cognoscat? Hoc est intelliget. Quid est autem, si quis voluerit voluntatem eius facere: hoc est credere. Sed quia cognoscat, hoc est intelliget, omnes in- telligunt. Quia verò quod ait, si quis voluerit volunta- tem eius facere, hoc pertinet ad credere, vt diligentius in- telligatur, opus est nobis ipso Domino nostro expositorè, vt inducat nobis vtrum reuera ad credere pertineat facere vo- luntatem Patris eius. Quis nesciat hoc esse facere volunta- tem DEI, operari opus eius: id est, quod illi placet? Ipse autem DOMINVS aperte alio loco dicit: Hoc est opus Dei,

ADAMI CONZEN
113
+ Evangelii
CIVILIS